Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 14/11/2026 03:24:58

Prawno-administracyjne ograniczenia podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej

Międzynarodowa Konferencja Naukowa
III Zjazd Studentów Administratywistów

Lublin, 15–16 marca 2013

Studenckie Koło Naukowe Prawników Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w dniach 15–16 marca 2013 r. po raz trzeci zorganizowało Międzynarodową Konferencję Naukową – Zjazd Studentów Administratywistów. Przewodnim tematem konferencji była problematyka prawno-administracyjnych ograniczeń podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Zakres merytoryczny wystąpień prezentowanych podczas III Zjazdu obejmował m.in.: zagadnienia prawa administracyjnego materialnego, prawa publicznego gospodarczego, prawa finansowego, prawa bankowego, prawa podatkowego, prawa ochrony środowiska oraz szeroko rozumianego prawa regulacyjnego. Konferencja zebrała ponad stu prelegentów z dwunastu ośrodków akademickich, w tym również zagranicznych.

Otwarcia konferencji dokonała dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak. Po powitaniu odbyły się wykłady zaproszonych gości, m.in. prof. dr. hab. Mariana Zdyba oraz prof. dr. hab. Ireneusza Nowikowskiego, opiekuna Studenckiego Koła Naukowego Prawników.

Następnie uczestnicy mieli możliwość wysłuchania referatów w ramach pierwszego panelu konferencyjnego. Panel otworzył doktorant w Katedrze Prawa Administracyjnego Uniwersytetu Jagiellońskiego mgr Mariusz Krawczyk, który przedstawił zagadnienia związane z podstawową zasadą ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej, jaką jest zasada wolności działalności gospodarczej. Powyższa zasada gwarantuje swobodę podejmowania działalności, jej organizowania i samodzielność w jej prowadzeniu. Prelegent przedstawił powyższe zagadnienie w kontekście pojęcia władztwa administracyjnego.

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 14/11/2026 03:24:58

Z kolei mgr Marta Mulawa (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) przedstawiła problematykę koncesji jako najbardziej uciążliwej formy ingerencji w wolność gospodarczą. Koncesja na tle pozostałych form reglamentacji została przez ustawodawcę wyróżniona poprzez odrębne uregulowanie postępowania w sprawie jej udzielenia oraz sprecyzowanie przedmiotu działalności koncesjonowanej. Przesłanki udzielenia koncesji zostały tak skonstruowane, iż jest ona decyzją uznaniową i właśnie ta cecha jest przyczyną, ze względu na którą jest ona traktowana jako najgłębsza ingerencja w wolność działalności gospodarczej.

Swój referat przedstawili także reprezentanci Uniwersytetu Warszawskiego – Przemysław Brzuszczak oraz Sebastian Wijas – którzy przybliżyli tematykę „ważnego interesu publicznego" jako konstytucyjnej przesłanki ograniczenia wolności gospodarczej. Następnie wystąpiła mgr Katarzyna Szczepańska (reprezentująca Christian-Albrechts-Universität zu Kiel), która podjęła próbę odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób regulować kwestię odpowiednich uprawnień zawodowych, tak by zapewnić z jednej strony kontrolę nad nimi samorządu zawodowego, a z drugiej, by nie stanowiły one nadmiernej formy ograniczenia podejmowania działalności gospodarczej. Prelegentka swoje rozważania oparła na kanwie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 lutego 2013 r. (K 6/12).

Kolejnym prelegentem był mgr Mateusz Pacak (Uniwersytet Jagielloński), który poruszył zagadnienie organizacyjnych ograniczeń prowadzenia działalności gospodarczej w perspektywie ustaw deregulacyjnych. W panelu tym czynny udział wzięło dziewięciu doktorantów prawa, reprezentujących pięć ośrodków akademickich.

Po przerwie referaty wygłaszane były przez studentów i doktorantów wydziałów prawa z dziesięciu ośrodków akademickich. Program konferencji został podzielony na poszczególne bloki tematyczne, w których prezentowano takie zagadnienia, jak:

a) prawo energetyczne, prawo ochrony środowiska, prawo konkurencji (panel A),

b) prawo finansowe, prawo bankowe, prawo podatkowe (panel B),

c) prawo medyczne, prawo farmaceutyczne, wolne zawody, prawo sportowe (panel C),

d) publiczne prawo gospodarcze, radiofonia i telewizja (panel D).

Panel A zebrał trzynastu prelegentów i dużą liczbę słuchaczy. Jako pierwsi wystąpili mgr Łukasz Połatyński i mgr Natalia Wrońska (Uniwersytet Jagielloński). Przedstawili oni problematykę liberalizacji rynku energii przez regulację na przykładzie instytucji „obliga giełdowego". Sektor energetyczny w Polsce przechodzi w ostatnich latach istotną transformację. W miejsce monopolu państwa tworzony jest rynek, który docelowo ma mieć charakter konkurencyjny. Zjawisko to określane jest ogólnym pojęciem „liberalizacja". Jak trafnie zauważyli prelegenci, ze względu na specyfikę sektora energetycznego, zwłaszcza na koniecz-

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 14/11/2026 03:24:58

ność korzystania z infrastruktury sieciowej oraz z uwagi na strategiczne znaczenie tego sektora dla bezpieczeństwa i prawidłowego funkcjonowania państwa, wprowadzenie mechanizmów rynkowych nie może odbywać się w sposób identyczny jak w innych dziedzinach gospodarki. Głównym przedmiotem referatu było jednakże przedstawienie instytucji tzw. obligo giełdowego. Jest to swoisty sposób ograniczenia wolności wykonywania działalności gospodarczej, polegający na nałożeniu na przedsiębiorców obowiązku sprzedaży określonej ilości wytworzonej energii elektrycznej na wskazanych przez ustawodawcę rynkach – na giełdzie towarowej lub na rynku regulowanym.

Następnie, mgr Kamil Dobosz i Marika Scheibe (Uniwersytet Jagielloński) skoncentrowali się na podważania mitu, jakoby prawo konkurencji stanowiło ograniczenie dla prowadzenia działalności gospodarczej. W referacie pt. *Prawo ochrony konkurencji UE a siła i wielkość przedsiębiorstw* prelegenci sięgnęli nie tylko do traktatów i rozporządzeń, ale również do tzw. prawa miękkiego. Kolejny referat pt. *Wadliwe funkcjonowanie rejestru klauzul niedozwolonych UOKiK jako istotna bariera dla prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce* przedstawił Artur Bilski (Uniwersytet Warszawski).

Drugi panel – dotyczący prawa finansowego, bankowego, podatkowego – zgromadził trzynastu referentów. Słuchacze mogli wysłuchać m.in. wystąpienia Joanny Niedojadało (Uniwersytet Jagielloński) pt. *Optymalizacja podatkowa przedsiębiorców, czyli granice swobody kształtowania rozwiązań korporacyjnych*. Prelegentka w swoich rozważaniach skupiła się na odpowiedziach na pytania, jakie są i jakie powinny być granice optymalizacji podatkowej wykorzystywanej przez przedsiębiorców. Celem referatu było wskazanie granicy, jaką dla optymalizacji podatkowej stanowią przepisy prawa podatkowego. W tym zakresie wnikliwej ocenie została poddana możliwość i ograniczenia co do korzystania przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą z poszczególnych instrumentów optymalizacji podatkowej. W pierwszej kolejności prelegentka zwróciła uwagę na problem wykorzystywania strat własnych, następnie poruszona została kwestia możliwości odliczenia podatku naliczonego, a także ograniczenia tego odliczenia.

Radosław Żuchowski (Uniwersytet Warszawski) przedstawił wprowadzoną w 2002 r. ulgę określaną mianem „kredytu podatkowego". Ulga w zamyśle twórców miała pomóc przedsiębiorcom znajdującym się na wczesnym etapie rozwoju ich działalności gospodarczej. Przez osiem lat funkcjonowania „kredytu" z ulgi tej skorzystało jedynie czternastu podatników. Skorzystanie z omawianego „ułatwienia" jest obwarowane wieloma warunkami – w tym utrzymaniem określonej wysokości zatrudnienia i przychodów oraz ograniczeniem prawa do używania pewnych środków trwałych. Jednak największe zagrożenie dla przedsiębiorców zachęconych „kredytem" kryje się w wymogu przestrzegania warunków ulgi przez cały okres spłaty rat. Utrata prawa do korzystania z „kredytu" po terminie złożenia zeznania za pierwszy rok spłaty powoduje konieczność jednorazowego

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 14/11/2026 03:24:58

uiszczenia całego należnego podatku, ale już z odsetkami. Prelegent w swoim wystąpieniu skupił się przede wszystkim na ograniczeniach swobody działalności gospodarczej, jakim przedsiębiorca musi się podporządkować, by nie narazić się na zapłatę karnych odsetek.

Panel dotyczący prawa medycznego, farmaceutycznego, wolnych zawodów i prawa sportowego zebrał czternastu prelegentów. Adrian Janus (Uniwersytet Jagielloński) omówił ograniczenia podmiotowe w zawieraniu umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Postępowanie w sprawie zawarcia umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zostało ukształtowane w przeważającej mierze na podstawie modelu prywatnoprawnego. W odróżnieniu jednak od ogólnych zasad prawa cywilnego, ustawodawca wprowadził podmiotowe ograniczenia w zakresie kontraktowania świadczeń. W ocenie referenta regulacja ta stanowi istotne ograniczenie możliwości podejmowania i prowadzenia działalności leczniczej, stanowiącej szczególny rodzaj działalności gospodarczej.

Z kolei Małgorzata Dziubińska (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) zaprezentowała referat pt. *Status prawny lekarza cudzoziemca wykonującego zawód na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej w świetle zasady swobody działalności gospodarczej*. Problematyka wystąpienia zmierzała do konfrontacji takich wartości konstytucyjnych, jak: swoboda działalności gospodarczej, zasada równego traktowania, a także prawo obywateli do ochrony zdrowia i życia. Zagadnienia te zostały przedstawione w kontekście problematyki statusu prawnego lekarza cudzoziemca wykonującego zawód na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej. Prelegentka zwróciła uwagę również na zmiany, jakie zaszły w polskim porządku prawnym od chwili wstąpienia do Unii Europejskiej.

Mgr Agnieszka Jachowicz (Uniwersytet Łódzki) przedstawiła w swoim referacie instytucję zezwolenia na prowadzenie apteki jako przykład reglamentacji działalności gospodarczej. Zezwolenie na prowadzenie apteki, wydawane przez wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego w formie decyzji administracyjnej, wymaga od podmiotu ubiegającego się spełnienia ustawowo określonych wymogów. Dotyczą one m.in. warunków lokalowych i kadrowych, a ich zapewnienie w założeniach ustawodawcy ma przyczynić się do zapewnienia odpowiedniego poziomu usług farmaceutycznych, a tym samym zdrowia i bezpieczeństwa pacjentów. Jak zauważyła prelegentka, ostatnimi czasy można zaobserwować zjawisko ścierania się interesów przedsiębiorców prowadzących apteki oraz związków zawodowych aptekarzy, zmierzających do wprowadzenia ograniczenia prawa prowadzenia aptek wyłącznie dla farmaceutów. Dodatkowo, ostatnie nowelizacje ustawy Prawo farmaceutyczne i wprowadzenie zakazu reklamy aptek przyczyniły się do licznych kontroli aptek w tym zakresie.

W ostatnim panelu poświęconym publicznemu prawu gospodarczemu, problematyce ograniczeń gospodarczych w dziedzinie radiofonii i telewizji czynny

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 14/11/2026 03:24:58

udział wzięło czternastu reprezentantów siedmiu uczelni wyższych. Mgr Wojciech Ciszewski (Uniwersytet Jagielloński) w swoim wystąpieniu zajął się problematyką ograniczenia wolności gospodarczej w ustawie o Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji w świetle zasady neutralności państwa jako jednej z podstawowych zasad demokratycznego państwa prawa. Celem wystąpienia była analiza restrykcji nałożonych w wyżej wymienionej ustawie przez normodawcę w świetle konstytucyjnej zasady neutralności. Z kolei Paweł Ziółkowski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) przedstawił zagadnienie koncesji udzielanej na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych w aspekcie wyjątku, jaki ona stanowi, od przyjętej w Konstytucji RP zasady swobody działalności gospodarczej.

Drugi dzień konferencji był kontynuacją rozważań nad koniecznością i formami publicznoprawnego reglamentowania swobodnego podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Tego dnia równolegle odbywały się dwa panele, podczas których wygłoszono trzydzieści pięć referatów. O zakazie reklamowania aptek i problemów związanych z odróżnieniem reklamy apteki od reklamy produktu leczniczego w aptece, a także o problemach, z jakimi w związku z tym borykają się apteki internetowe, mówił Wiktor Krzymowski (Uniwersytet Warszawski). Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, której obowiązek implementacji postanowień do polskiego porządku prawnego upływa 30 czerwca 2013 r., zajęła się mgr Wioleta Baranowska-Zając z Uniwersytetu Łódzkiego. Mgr Anna Laszczyk (Uniwersytet Łódzki) wraz z mgr Michałem Gajdusem (Uniwersytet Warszawski) omówili natomiast orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, stawiając pytanie, na ile normy publicznoprawne ochrony konkurencji ograniczają osoby uprawnione do praw własności przemysłowej w swobodnym prowadzeniu działalności gospodarczej.

Należy podkreślić, że III Zjazd Studentów Administratywistów stał się forum dyskusji nad koniecznością i formami prawno-administracyjnego reglamentowania swobodnego podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Uzupełnieniem wygłaszanych referatów były dyskusje zarówno w trakcie, jak i po zakończeniu poszczególnych paneli. Wielość problemów poruszonych w wystąpieniach prelegentów i podjętych w dyskusji skłoniły organizatorów do podjęcia starań o przygotowanie pokonferencyjnej publikacji zbiorowej[1].

Paweł Szczęśniak

[1] Zob. *Prawno-administracyjne ograniczenia podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej*, red. J. Kostrubiec, P. Szczęśniak, M. Zdyb, Lublin 2013.